Ч. 139. Чернівці, вівторок, дня 7. (19.) падолиста 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . — „ 85 „
для заграницї 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокї числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

З тяжкої руки.

Наведемо на сам початок дві новинки опозицийних руских часописий:

„Найновівший“ курс рускої полїтики зазначив новий свій „здобуток“ — і то навіть по-над тую лїтанїю „здобутків“, яку гостячий нинї в Римі посол Вахнянин скомпонував і при гучних оплесках „Народної Часописи“, „Буковини“, Gazet-и Narodow-oї, Czas-у et tutti quanti вирецитував в звістній своїй брошурі. — Як відомо, по смерти бл. п. Олександра Огоновского в сїчни 1891 року аж до тепер — отже через чотири роки! — не допущено нікого з Русинів до викладу австрийского права цивільного в львівскім унїверситетї, хоч були правники-Русини, котрі на основі своїх праць наукових о то старали ся. Аж ось нараз — новий доцент, нікий пан Aleksander Doliński, Поляк і латинник, чоловік, котрий нїколи нїчого по руски не писав, ба ледви навіть мову руску знає — оголошує сими днями виклади з австрийского права цивільного в двох мовах, а то один предмет в мові польскій а другий в — рускій! — Якими то йшло дорогами і яке то значінє має для рускої справи, о тім поговоримо завтра; нинї констатуємо лиш сам факт, котрий глубоко огірчив Русинів в унїверситетї і по-за унїверситетом. Притакнули „новокурсники“ окликови „pod jednym dachem“ — цїкава річ, чи й тепер притакнуть дальшому окликови „pod jednym kapeluszem“?!

Так писало *Дѣло* в 241 числї. Якими то дорогами йшло се обнятє рускої катедри Поляком, *Дѣло* ще не сказало. Тимчасом *Галичанинъ* в ч. 248 приніс иньшу, для Русинів дуже „приємну“ новину, приперчену кацапскими дотепами:

„Референтомъ для русскихъ школьныхъ дѣлъ въ министерствѣ просвѣщенія въ Вѣднѣ назначенъ — по нашимъ информаціямъ — учитель львовской нѣмецкой гимназіи п. Квятковскій. Есть то особа, которая пріобрѣла себѣ заслуги тѣмъ образомъ, що ставши учителемъ нѣмецкой гимназіи, старалась всякими способами о томъ, щобы изъ той же гимназіи вытолкнути всю молодежь русской народности, число которой на той же гимназіи и безъ того не переступало въ послѣднихъ двадцати лѣтахъ 100 чел., значитъ было о половину меньшимъ чѣмъ число поляковъ, а четыре или шесть разъ меньшимъ отъ числа жидовъ. Якъ извѣстно, мѣсто референта для русскихъ школьныхъ дѣлъ существуетъ при министерствѣ просвѣщенія едва долше 10 лѣтъ и оно всегда было занято учителями уніатского вѣроисповѣданія, признававшимися къ польской народности или по крайней мѣрѣ не выступавшими никогда въ характерѣ русскихъ, хотя — быти можетъ — въ душѣ они чувствовали себе русскими. Такими референтами были до сихъ поръ: краев. школьный инспекторъ п. Янъ Левицкій, директоръ львовской академической гимназіи п. Харкевичъ и директоръ сяноцкой гимназіи п. Баньковскій. Теперь мѣсто ихъ займетъ самый рянѣйшій польскій патріотъ п. Квятковскій якъ будтобы для дальшого доказательства, що русскій народъ въ Галичинѣ такъ искренне примирился съ поляками, що чисто-кровныи поляки могутъ заступити его школьныи интересы даже въ министерствѣ. А вѣдь же у насъ такъ много уніатовъ-учителей середних школъ, которыи идутъ рука объ руку съ Вахняниномъ и Барвинскимъ или еще ихъ даже превышаютъ своимъ миролюбіемъ и раболѣпіемъ... Зачѣмъ же не можно бы тѣхъ вознаградити за ихъ усердную службу политицѣ новѣйшого курса?“

Отсе такі дві новини принесли опозиціонїсти. Давнїйше ми чували докори, що, мовляв, всї новоеристи мають на цїли тілько аванси і посади. Але популярний докір сей не встояв ся довго, бо небавом прийшли до пересьвідченя, що не маючи своїх людий на важних становищах суспільних, годї мати й більший вплив на хід руских справ. Др. Франко цїлком справедливо уважав себе гідним старати ся о катедру рускої мови і лїтератури, хоч се також був би для него аванс і посада. Опозиціонїсти не

---

13)

ПЕРШІ ЗОРІ.

ПОВІСТЬ.

Написав Теодот Галїп.

(Дальше)

X.

Коли любиш, не жартуй!..
Як не любиш, — розчаруй!
(Ст. Руданський.)

Минули два днї. В їдальнї паньства Матушиньских панувала пізна пообідна тиша, лишень подеколи переривана невиразним шелестом, котрий зраджував присутність мовчки занятих людий. В комнатї находили ся мати і дочка, дочка з канвою на колїнах коло вікна, а мати з часописию в руках коло чотиригранного подовговатого стола.

Добродїйка Матушинська нинї „читала“. Її уважливий муж власне прислав їй цїлу купу Нашого Слова, що виходило у Львові і уважало ся за дуже поважну часопись.

То-ж добродїйка, вибравши догідну годину, узброїла ся в окуляри і поспішила покористати ся уважливостию свого мужа. Яко досьвідчена в сьвітї женщина панї Матушинська приступала до грядучої приємности не прудко, легкодушно, але з певними думками. Вона ясно здавала собі справу з того, здавало ся би, так маловажного факту, що муж прислав їй духову поживу. Вона цїлком по фільософски відкрила в сїм одинокім явищу систему, спосіб мисленя протопопи, єго погляд на неї, єго жону, і була з сего задоволена. Панї Матушинська, хоч би і не одушевляла ся Нашим Словом — та не взяти єго до рук, се було для неї те саме, що для народу нехіснованє з нових свобідномисленних установ.

Але воно завсїгди так буває, що людської душі нїколи нїчим не задоволиш. Лишень панї добродїйка взяла до рук одно число часописи, і радість єї минула ся. На добродїйку нараз дихнула знакома їй почасти чорна, бездонна нудьга з помежи дрібно задрукованих листків Нашого Слова. Вона зачала читати вступну статю, під заголовком „Наші кривди“. Перечитала перше реченє, замогла друге, навіть і третє, але позаяк їй довело ся трохи задумати ся над одним якось незрозумілим словом, то стало ся таке, що загубила точку і не знала, де стала. З незадоволенєм сконстатувавши такий зловіщий знак, добродїйка обережно перегорнула листок і трохи немов з тревогою подивила ся на другу сторону з гори аж до долу. Тут з приплесканими черенками, немов зажурена, переповзла „допись“, там немов поспішний поїзд мигнув „полїтичний перегляд“, і панї добродїйка з довірєм обернула ся до „новинок“, що рясно розсипали ся на третій сторонї.

— А, тут уже певне буде щось цїкавійшого — подумала читачка і, прудко оминувши „особисті вісти“ та „іменованя“, стрітила повором товстий чорний рядок „Злі язики говорять...“ — Ану, що вони говорять? — усьміхнула ся добродїйка, направила окуляри, погладила чепчик і підняла часопись до сьвітла.

„Злі язики говорять, що звістний Перевертаньский лишень тому став радником, що письменно зобовязав ся вислугувати ся декотрим міродатним особам. На се є отсї докази..“ — Ох, Господи!... вітхнула панї Матушинська, не бажаючи переконати ся о правдивости страшного донесеня. — Як вони нїкого не шанують! — подумала вона і вже майже без надії переглядала часопись далї. Аж тут немов спасенна стеблина тихо запросила її до себе мила новинка „Дуже цїкаві вісти...“ — Ну, нарештї! — вітхнула читачка. „Дуже цїкаві вісти доходять до нас з Києва. В однім з тутешнїх архівів знайдено нові документи, що кидають деяке сьвітло на особу автора так званої Несторової лїтописи..“ Добродїйка з повною резиґнациєю згорнула часопись і розсїяно подивила ся знов на першу сторону. Позір її машинально пробіг по блискучому папері і цїлком мимохіть опинив ся під лїнією, де красував ся незавважаний нею фейлетон. „Материяли до дослїдів над походженєм слова „струк“, з увагою особливо на язики литовский і санскритский. Написав один з двох. Десяте продовженє.“ Добродїйка вже давно не змагала ся з долею; її позір сумовито посував ся по немилосерних буквах, точках і протинках. А ті букви, точки і протинки зачали тягнути ся безконечною лавою, та такі тверді, мовчаливі та сумовиті немов ті діди, що бувало тягнуть ся шляхами до Сучави... Добродїйка побачила, як ті букви ожили ся, заворушили ся, і немов знемощілі, зачали протягати ся, хитати ся а нарештї хилити ся нїби на супочинок. Небавом стало ти-

мали би зовсім нічого против того, щоби референтом для руских шкільних справ в міністерстві просьвіти або хоч би й самим руским міністром став посол Романчук, хоч се без сумніву був би також аванс і посада. Рівночасно опозиціоністи не можуть виказати богато таких фактів, що „барвінчуки“ позанимали важні становища суспільні; пальців одної руки було би за богато на вичислене тих авансів і посад. Тай тут ті аванси треба приписати не якійсь невидимій політичній ласці, але спосібности і праці кандидатів.

Докір про аванси і посади стратив уже свою силу; натомісць виринув иньший: на посади, призначені з природи речи Русинам, правительство чи Поляки призначують Поляків, або Русинів таких що тілько тої рускости у них, що походжене їх руске, а впрочім они Поляки наскрізь. Докір сей не лишений деякої підстави; а коли отсї дві наведені висше про пп. Долиньского і Квятковского правдиві, то докір сей має таки рацию. Але чому іменно наші опозиціоністи приписують таке підпиране Поляків на рускі посади політиці Барвіньского, а не справдішним авторам, того ми ніяк не розуміємо. Перше старають ся як найбільше ослабити вплив нечисленних послів, котрим політика Романчука не подобає ся, а відтак допоминають ся, щоби ті посли мали вплив на обсади руских становищ; рівночасно-ж величає ся політику Романчука яко единоспасенну і зовсім не бере ся єму того за зле, що він не походить за справою, як належить ся. Всї ми то дуже добре знаємо, що діяльність посла не кінчить ся в самім парляменті: поставити інтерпеляцию і вже своє зробив! Ні, політика — се торг, а торг сей відбуває ся по всїх міністерствах і за кождою справою треба добре походити та наторгувати ся. Значить, нерівною мірою міряє ся у нас Романчука і Барвіньского; доходить навіть до того, що що Барвіньскому бере ся в вину, се Романчукови вважає ся за заслугу.

Коли вісти про пп. Долиньского і Квятковского правдиві (а ми не маємо ще ніякої певности що-до того), то тут очивидно не винна сяка або така політика наша, тілько та „тяжка рука“, котра справді коли нам що дає, то се не завсїгди виходить нам на добре, а бодай не має вигляду щирої зичливости. Знане єсть народне повіре про легку і тяжку руку; з легкої все йде на добро, з тяжкої — не веде ся. Таку тяжку руку ми бачимо часом у Поляків. Уступки їх для нас (чи як там се хто назве), мають надто часто вигляд нещирий, незичливий, або й несправедливий. Немов видко у Поляків обаву, аби борони Боже котрий дійстний Русин не став урядником в 6. ранзї, бо Русини до таких становищ на їх думку не доросли. Виходять ще й нинї з того фальшивого заложеня, що Черкавскі, Савчиньскі, Зибликевичі і иньші лише зроду Русини, то справді Русини, а не Поляки. Ми не маємо найменьшої підстави квестіонувати честність таких „Русинів“, як Черкавский, але ми рішучо кажемо, що они були Поляками і по руски не думали анї не відчували.

Мало того, щоби на становищах, звідки має ся вплив на рускі справи, стояли люди чесні, взірцеві урядники-бюрократи; ми мусимо жадати, щоби на таких становищах находили ся люди і з серцем руским, свої, котрі коли не заплачуть, то хоч скривлять ся, котрі мають докази в руках, що спосібні урядувати в рускій мові, котрі інтересують ся руским рухом і н. пр. на катедрі універсітетскій вміють у молодїж вщіплювати не лиш приписану науку, але й любов до свого. В тім взглядї Поляк не годен заступити Русина. Панів Долиньского і Квятковского не знаємо; на чім они опирають своє право, один учити по руски, другий заступати руске шкільництво, того також ми не чували; ми не кажемо, щоби ті панове не потрафили сповняти своїх обовязків супротив Русинів належито і справедливо; але проте все іменованя Поляків на становища такі, де сьміло могли би стояти щирі Русини (а они найшлись би!), мусимо вважати дарунком тяжкої руки, маловаженєм сил руских, котре справедливо може огірчувати Русинів.

Русини, а не Поляки, і то не підрядні урядники, тілько такі, що мають голос, повинні находити ся не лише в міністерстві осьвіти, але так само в міністерстві справ влутрішних, в президиї міністрів і в міністерстві для Галичини, бо ніхто не годен про справи рускі, котрі стали ся важними справами в державі, давати такі вірні і головно зичливі інформациї, як лише Русини. Та до сеї справи ми ще повернемо.

Тепер лиш звертаємо увагу і правительства і Поляків на се, що подібна обсада становищ, приналежних Русинам, як висше згадана, подає дсбре оруже в руки тим, у котрих ширене недовіря до правительства і Поляків належить до шпорту. А до самих опозиціоністів наших маємо просьбу, щоби направляли чужі хиби власною енерґією і працею. Не потрафить Барвіньский чого зробити, то нехай зробить Романчук — то буде найлїпша опозиция! А то справді на те сходить, що опозиціоністам вільно лише докоряти, але нічого не робити!

Допись з Відня.

(Рускі написи на судах. Руска депутация у цїсаря).

Відень, 15. падолиста 1895.

Ухвалу ради міністрів з мая сего року, щоби на всїх судах всхідної Галичини були уміщені рускі написи, виконало теперішнє міністерство окремим розпорядженєм до президента суду краєвого у Львові. Тим і усунено давну кривду і вдоволено справедливі домаганя послів руских ради державної. Не знаючи о тім розпорядженю, підніс пос. Романчук на однім з послїдних засїдань комісиї буджетової справу написий руских на судах на ново і одержав від референта (д-ра Пентака) відповідь, що домаганє єго вже безпредметове.

Дня 14. падолиста о годинї 10 перед полуднем зволив цїсар приняти депутацию руску під проводом Екц. митрополита Сильвестра. В дипутациї взяли участь: Преосьв. еп. Пелеш, крилошане: Білецкий, Туркевич, Бачиньский, Фацієвич, Волошиньский і Чехович, парох сьв. Варвари у Відни Сембратович, посли Барвіньский і Вахнянин та совітник двору Зубрицкий і начальник суду Юзичиньский. Митрополит зложив подяку за 100.000 франків,

---

хо, вони задрімали, а з ними й пані добродійка. Вона прокинула ся однак, коли почула, що Наше Слово в неї випало з руки.

Добродійка Матушинська ще встигла вхопити часопись, котра помаленьку зсувала ся по спідници, і поклавши її зневажливо на стіл подумала: От, Богу дякувати, що я трохи задрімала! — По сім вона подивила ся в той бік, де сиділа дочка.

Ірина нагинала ся над рамцями з канвою і зграбно відчепіривши мизинний палець, виводила на канві то золотисті то червоні узори, якихсь канарків чи що. Се був намірений подарунок для татка; з того шитя мав вийти гарний турецкий фес, ще й з кутасом.

— Отто татко будуть виглядати як який паша! Шкода лишень, що вони з файки не курять! — думала вона, дуже пильно і зручно орудуючи голкою. Дівоча ручка так лишень то зверхи мигне, то під рамцями пірне. — Ірина була так занята, що навіть не звертала уваги на улицю, хоч, що правда, не було й на кого задивляти ся. Улиця була, як звичайно, майже пуста. Людий Ірина може вже з чверть години тут не бачила, виннявши товстолицого хлопця, що, лишень в камізельці, сидів в напротивнім вікні та вчив ся. Стілько вона бачила людий. — Але хиба се люди? — думала, поглядаючи деколи не то цікаво не то насьміхувато на школяря, що з очивидною натугою „бубнив“, бо одною рукою розпучливо микав чуприну а другою чомусь розмахував в повітрю.

— І чому-ж татко не курять з файки? — вернулась вона до своїх попередних думок. — Ні! воня коньче мусять нюхати табаку! А як то погано! Я би не хотіла мати чоловіка, що табаку нюхає! — Отто нагадала! Чоловіка мати! — Ірина трохи зарумянила ся, усьміхнула ся ніби гнівно і надувши губки глянула через улицю на нещасливого школяря. Се все діяло ся мимохіть. — І хто-ж би то міг бути моїм, теє... Ну, та хто? Адже відай отсей... Цилько! — Ох, Господи, єму ледви двацять років минуло, а менї вже на сїмнацятий пішло. А він дуже приємний, сей Циль! Я би з ним ціле житє оттак бавила ся! все щось вигадує! І дуже милий у него голос, який мягкий! У иньшого такий тоненький голосок та крикливий, що як зачергинькає, то немов когутиком запіє, а иньший знов як забасує, то голос задеренчить як розбитий горнець. А в Циля ні: говорить, то аж немо... тесенько скобоче. Тай очи у него гарні! ... шкода, що порядного вуса нема; такий куценький! А що то за муж був би з него без довгого та товстого вуса? — Я би богато за те дала, коби Циль міг бути моїм братом. Ох, я була би справді щаслива! Або хоч би був далеким свояком! Ми могли би ціле житє любити одно одного!.. А так відай прийдеть ся незабаром розлучити ся. Шкода! Що то за добра душа, той Циль! — Ірина аж засумувала, відорвала очи від роботи і задумано подивила ся наперед себе. Бог знає, чи я такого доброго ще найду! — Коби він не такий молодий! Сам оногди зажурив ся, питає: „коли-ж ми поберем ся!“ — коли? Ніколи, голубцю мій! — Ірина перервала свої думки. Вона власне майже доробила одного канарка і тепер подивила ся, як він виглядати ме трохи віддалеки. — Так, так, мій Цильку! Ти за молодий до таких річий! — Цікава я знати, чи він схоче бути у мене на весїлю за дружбу?.. Ні, не схоче, а врештою і я сама би того не хотіла. Але тужити буде він, і довго мене не забуде. Може навіть до смерти не забуде? — Справді, є то велике щасте бути любленою!

(Дальше буде).

які монарх подарував на заснованє окремого collegium ruthenum в Римі для образованя руского клиру. Товчок до того вийшов від Папи. Доси образувались питомці рускі у Римі в так званім collegium graecum разом з питомцями-Греками, Арабами і др. Давнійшими літами було лиш кількох, в послїднім роцї 14 питомців руских. Щоби надоложити убиток семінариї віденьскої, рішив ся сьв. Отець заcновати окрему колеґію для що найменьше 40-60 питомців в окремім будинку і з окремою церквою, устроєною точно після обряду руского. Будинок і церков будуть міститись коло forum Trajani. На адаптацию сего будинку дав отже монарх наш згадану значну суму, даючи сим доказ дбаня про добро церкви рускої.

На річ митрополита відповів цїсар: „Дякую вам за вирази вірности і преданности. Тїшу ся, що дано менї нагоду на жаданє сьв. Отця зробити знов щось для Русинів, яко народу, на котрого вірність я все можу уповати. Надїюсь, що нова институция вийде на хосен народу руского і єго церкви." Відтак цїсар розмовляв з поодинокими членами депутациї. Митрополитови пожелав до нового достоїньства, с. є. евентуального іменованя кардиналом коронним, т. є. кардиналом на жаданє самого-ж цїсаря. Митрополит відповів: „достоїнство се маю завдячити лиш ласцї Вашій, найдостойнійший Пане." Цїсар звернув ся відтак ласкаво до Преосьв. еп. Пелеша і питав єго про побут в Римі депутациї рускої. Еп. Пелеш розказав, що в депутациї взяло участь до 100 Русинів. „Так ви всї, панове, вертаєте тепер з Риму?" — спитав цїсар. Так єсть! Відтак представив ся сов. Зубрицкий і начальник суду Юзичиньский, котрого спитав цїсар, де він служить і здивував ся, що Русин займає становиско начальника суду в місточку долїшної Австриї. Звернувшись до послів руских замітив цїсар, що в парляментї тепер „горячі днї." Пос. Барвіньский відповів, що ситуация мабуть скоро прояснить ся. „Маю надїю" — замітив цїсар — „а тогдї і полагодимо буджет державний, може ще перед Різдвом"—додав пос. Вахняним.

По авдиєнциї запросив Екц. митрополит участників депутациї на снїданє до себе і в часї того-ж вніс тоаст в честь монарха, котрий так щиро опікує ся добром народу руского. Вечером 14. падолиста відїхав митрополит до Львова.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 16. падолиста 1895. р.

Іменованя. Почтовий радник з Лїнцу Йосиф Пош іменований директором почти в Чернівцях. — Податковий поборець Іван Воробкевич іменований податковим надпоборцем при фінансовій дирекциї в Чернівцях.

Відзначенє. Цїсар надав директорови канцеляриї бук. видїлу краєвого Іванови Карапецови золотий хрест заслуги.

Концерт „Союза", що відбуде ся 20. с. м., заповідає ся величаво. Сьпівучі сили руского театру, котрі мають виступити на сїм концертї, самі про себе повинні би стягнути богато публики; не згадуючи вже про иньші точки концертової проґрами, котрі виконають самі найлучші сили. Довідуємо ся, що богато Русинів з провінциї збирає ся на сей концерт і на вечерок „Союза" 21-го с. м.; отже сподїваємо ся, що обхід 20-лїтних роковин заснованя „Союза" випаде величаво.

Презенти одержали на парохію Дорошівцї о. Алексанѳер Монастирский, гр. пр. парох в Паньскій Долинї.

Посьвяченє будинку гр. пр. ґімназиї в Сучаві відбуде ся дня 19-го с. м.

Реґуляция рік на Буковинї. Буковиньский посол Іван Лупул просив в буджетовій комісиї о прискоренє реґуляций рік буковиньских.

Товариство учителїв і учительок в Чернівцях відбуде завтра дня 19-го с. м. свої загальні збори. На порядку дневнім стоїть також обговоренє становиска до краєвого товариства учительского.

Інтерпеляция п. Романчука в радї державній дня 8 с. м. в справі знаних надужить при виборах, кінчала ся такими питанями до правительства: „1. Що за причина і яка цїль сего поведеня ц. к. властий і орґанів правительственних? Чи може ц. к. правительство уважає кандидатів, поборюваних сими властями і орґанами, ворогами держави або публичного ладу, і то ворогами так небезпечними, що они мусять бути поборювані всякими средствами? 2. Чи ц. к. правительство уважає згідним з конституцийним устроєм і принципами справедливости — партийно поступати при борбі виборчій, та чи уважає допустимим — послугуватись для перепертя своїх кандидатів такими средствами, як наведені? 3. Чи ц. к. правительство задумує ті з своїх орґанів, котрі при переведеню сегорічних виборів до сойму галицкого нарушили закони, покликати за се до одвічальности? 4. Що задумує ц. к. правительство зробити, щоби на будуче захоронити свободу виборів в Галичинї і оминути при них всякі надужитя і незаконности?" Що п. Романчук поставив інтерпеляцию, котра має на цїли захорону свободи виборів, се поступок похвальний; але що п. Романчук у першім питаню до правительства отворив сам єму фіртку для виходу з немилого положеня, то нам дивно. Просимо лише перечитати уважно перше питанє; з него виходить виразно, що коли правительство уважає декотрих кандидатів небезпечними ворогами держави або публичного ладу, то мусить їх поборювати. Хто-ж тепер має інформувати правительство, хто є небезпечний кандидат? Пан Романчук уважає себе очивидно безпечним, але підозріваємо, що і він уважає кандидатів таких, як Мончаловский, небезпечними для держави і публичного ладу; значить правительство повинно поборювати Мончаловских, лише аби Романчука ні. Нам видить ся що инакше не можна собі толкувати сего першого питаня п. Романчука. А проте ставимо до него таку інтерпеляцию: 1. як він розуміє першу точку зі своєї інтерпеляциї? 2. відтак як пояснить він суперечність між своїми поглядами на віча з р. 1892, а теперішною своєю аґітациєю за вічами? 3. чи і яку участь мав він у повстаню сплетнї про руских послів (про видумані слова ґр. Баденїого) і чому ширить єї хоч би у своїх дописях з Відня? 4. які противні цїли має єго акция, чи скріпленє народовців, при помочи москвофілів?" На ту інтерпеляцию ми бажали-би собі дуже так ясної відповіди, як ясної бажає п. Романчук від правительства.

Довірочний збір Русинів відбув ся дня 15. с. м. в Народнім Домі у Львові; з'їхало ся понад 600 Русинів. Ухвалили резолюциї, котрими 1. запротестували против способу переведеня сегорічних виборів в Галичинї, котрі уважають неправними; 2. рішили вислати депутацию до цїсаря з просьбою о розвязанє сойму і зарядженє нових виборів і 3. виконанє сего дїла поручити комітетови. Против висиланя депутациї до цїсаря заявило ся кілька голосів (при зарядженю контра-проби), між ними адвокат зі Санока др. Ісврицкий з опортунїстичних взглядів, а др. Франко з огляду на великі жертви а малі вигляди на успіх сеї акциї, значить з тих мотивів, з котрих ми виступали против висиланя депутациї. Довідуємось, що на тім з'їздї посол Окуневский жадав на місце скасованя цїлих виборів — лише їх ревізиї. Таке жаданє зовсїм коректне і мало би більше виглядів на успіх; а до того покликаний сойм, не депутация до цїсаря. А посол Романчук, як виходить з єго інтерпеляциї в радї державній (о чім пишемо на иньшім місци), заняв становище зовсїм особисте; він згодив би ся на некоректність деяких виборів, але що єго самого не вибрали, то вже всї вибори не важні! Цїлком не розуміємо сего чоловіка, хоч би й рад. Ухвали з'їзду мужів довіря називає *Дѣло* „голосом руского народу". Мужів довіря було 600, а народу руского ту є більше як три міліони...

Волощенє шкіл. В селї Михальчу нарід рускій; в більше-клясовій тамошній школї є лише одна дитина румуньска, та й то матері захожої з другого села. Надучитель п. Константинович, як знаємо, має вже неодно розпорядженє, що викладова мова в єго школї руска, отже того не держить ся. Недавно казав він дїтям в школї, щоби родичі поспраували їм рускі букварі. На то декотрі мали сказати, що нельзо не позвалє їм з таких книжок учити ся, бо то рускі, а їм треба волоских. Отже п. Константинович складками зібрав грош на книжки і закупив їх для бідніших дїтий. Як почув се панотець Воронка, ворiг Русинів, хоч з Русинів же, — заболїло єго се. Скликав філїю румуньского жіночого товариства в Михальчу і казав, що треба постарати ся о румуньскі книжки, бо дїти в школї не мають з чого учити ся. Які дбалї о руску дїтвору! П. Константинович списав тих дїтий, що не мають руских книжок і просив повітову раду щкільну тому лиху зарадити. П. інспектор мав на то відповісти п. К., що треба помалу до дїла іти, а не так остро брати ся. Іменно, як розуміти сї слова? Чи п. Константинович має крізь пальцї дивити ся на інтеренцию Волохів у руску школу? Ми певні, що власти шкільні полагодять сю справу справедливо для Русинів, а о. Воронка нехай в внесе ся у Волощину, коли за руский хлїб так відвдячує ся.

Чорний шабас. О кількох самубійствах задля великих страт, понесених на біржі нещасливого дня 9-го с. м., доносять з Відня, Берлина і Фрайберґу. у Віднї застрілив ся властитель кантору виміни Фердинанд Фрайнд. Єго страти виносять 500.000 зр.; у Берлинї застрілив ся спекулянт Лїнденав, що стратив 12 міліонів марок, а у Фрайберґу застрілив ся з тої самої причини банкир Рідматер. Разом виносять страти банкерів в день чорного шабасу около 400 міліонів зр.

Малий біржевий „крах" приніс і львівским біржевикам страти разом в сумі около 4 міліони. Один з львівских банкирів стратив 600.000 зр., один директор банку 100.000 зр., один адвокат, знаний з своєї предприимчивости около 200.000 зр.

Судейскі семинариї. В цїли доповненя образованя молодих судиїв завів президент висшого краєвого суду у Львові, др. Тхуржницкий, при всїх судових трибуналах всхідної Галичини і Буковини судейскі семинариї. В тих семинарииях мають обговорювати ся правничі питаня відчитами і дискусиєю.

Померли о. Киприян Шведицкий, віцедекан перемиского деканату і парох в Поздячи, в 80-ім роцї житя і 53-ім сьвященьства; — Єлисавета Кибидевич, жена гр. пр. пароха в Чортоpиї, в Чернівцях в 22-ім роцї житя; — Николай Форостина, ц. к. податковий поборець в Радимнї в 43-ім роцї житя.

Телеґрами „Буковини".

—o—

Льондон, 18. падолиста. Амбасадор Куріє від'їжджає завтра до Царгорода.

Букарешт, 18. падолиста. Ліберально-національна партия відбула вчера виборчі збори, на котрих було до 10.000 людий. Всїх мінїстрів витано з ентузиязмом. Президент мінїстрів Стурдза пояснив в своїй промові ріжницю між лїбералами а коксерватистами і запевнив, що при виборах буде задержана цїлковита свобода.

Баку, 18. падолиста. Гранична перска сторожа мала борбу з розбійниками, котрі хотїли переступити росийску границю. В борбі взяло участь 300 мешканцїв перского села; 30 людий убито, або ранено, гранична сторожа митова не мала жадної страти.

Софія, 18. падолиста. Сюда прибула ґрафиня Гартенав (вдова по болгарскім князю Александрі), щоби в день смерти свого мужа помолити ся над єго гробом. Князь зарядив заупокійне богослуженє в мавзолею, при котрім був зі всіма мінїстрами.

Софія, 18. падолиста. Княгиня Марія Люіза породила вчера в полудне щасливо сина. В містї велика радість з тої причини. Новий князь одержав імя Кирило, князь на Преславі.

В Дрібній бібліотеці, видаваній у Львові Костем Паньковским, вийшли доси сї книжочки (разом чисел 13):

Байки Евґена Гребінки (10 кр.)
Малярі, оповіданє Всеволода Гаршина (10 кр.)
Пролїсок, поезиї Павла Граба (20 кр.)
З чужого поля. Переклади Павла Граба (20 кр.)
Що то є господарність — Герінґа (переклад В. Герасимовича) 20 кр.
Поезиї Осипа Маковея (20 кр.)
Оферма, оповіданє его-ж (10 кр.)
Твори Івана Сурика, переклад з російского (10 кр.)
Українські писаня Митра Оленьковича (10 кр.)
Писаня Василя Кулика (10 кр.)
Чернеча республика на Афонї — Василя Щурата (10 кр.)
Нарід в неволї (то що було друковане і в *Недїлї*) — 10 кр.
Микола Палкин Льва Толстого, оповіданє 10 кр.)

Останні романи Г. Сінкевича Два відчити М. Грушівського, читані в львівськім „Клюбі Русинок". Виданє Василя Лукича. Накладом ред. „Зорі". 16⁰. 50 стор.

Твори Степана Руданьского. Том І. Піснї Приказки. Прислівя. Байки. Бібліоґрафічний показчик. Заголовки „Сьпівомовок". Виданє М. Комара. Коштом видавця. — У Львові 1895. 16⁰ 192 стор. Цїна 40 кр. (в портретом автора).

Кобзар Тараса Шевченка. Выбôръ поезий для народу. Частина друга. — (Книжка тов. „Просьвіта" у Львові чч. 184—185) мал. 8⁰ 136 стор. Цїна 20 кр.

Повістки і еск'зи з українського житя — А. Кримського, появили ся у Львові з друку. 8⁰ Стор. I—IV+1—322.

Василь Чайченко. Байки. — Накладом редакциї „Зорі" у Львові, мал. 8⁰ 68 стор. — Цїна 30 кр.

Видає тов. „**Руска Рада**" в Чернівцях. Відповідає за редакцию **Осип Маковей** **З друкарні Г. Чоппа.**